

pres-kliping • press-clipping

NOVINSKA DOKUMENTACIJA
NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEČE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE

Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-578 — Žiro račun — Current Account: 608-1-1572-1

Isečak iz lista
Newspaper cutting

VEČER
Maribor

11. Jun 1971

Medrepubliški stiki z zamejstvom, s tujino

Likovno pismo iz Ljubljane

Napovedani ali samo pričakovani živahni pomladni utrip je dejansko razgibal likovno situacijo v Ljubljani. Od marca do konca aprila se je zvrstilo kar šest pomembnih prireditev, če odštejemo ta čas nekoliko stagnirane prireditve (z ozirom na kvaliteto) v koncertnem ateljeju društva slovenskih skladateljev.

Slovenska rojaka **Valentin Oman** iz Koroške in **Klavdij Palčič** iz Trsta sta se združila v Mestni galeriji predvsem kot naša zamejska umetnika. Kajti grafična tradicija, tako pričajoča v avstrijski sodobni grafiki, je tudi Omanu vtisnila neizbežen pečat nadrobnosti, ki ji kakršenkoli sodoben idejni okvir skoraj ne more ustrezati; Palčič je v tem oziru bolj odprt — toda dovteten predvsem za novodobne ornamentalne, ne pa izrazne poizkuse.

V okviru ateljeja 71 Moderne galerije so se nekoliko kasno — saj je bila razstava v Italiji odprta že pred dvema letoma — pojavili slikarji, kiparji in grafiki iz Furlanije in Julijske Benečije. Osemindeset izbranih imen je upravičilo vzpostavitev tovrstne bienalne prireditve v tržaški palači Constanzi.

Tokrat živahno medrepubliško in tudi izredno kvalitetno izmenjavo je začel makedonski kipar **Petar Hadži Boškov**, nekdanji ljubljanski študent. Hadži Boškov je tipičen primer plastičnega oblikovalca, ki je izšel in v bistvu

še izhaja brez očitnejšega konflikta iz tradicionalno folklornega izročila, hkrati pa uspešno aplicira tako tehnološko kot tektonsko-arhitektonske novodobne pridobitve, s katerimi se je spoznal v Evropi in Ameriki. Njegova nevsiljiva, drobno obdelana jeklena plastika je upravičila Boškovo prizadetost in odprtost navzven.

Skupina hrvatskih slikarjev, kiparjev in grafikov, zbranih okrog GALERIJE FORUM, ki edina uspešno posluje oziroma se bori za svoj prostor v jugoslovanski kulturni samoupravi, je zamenjala italijanske goste. Ponovno smo srečali že klasike sodobnega hrvatskega in hkrati jugoslovanskega likovnega izraza, kot so Murtić, Prica, Postružnik, Simunović, Angeli Radovani. Delovni napor, da ohranijo ustvarjalno svežino, je vzel iz vseh eksponatov — seveda bolj ali manj uspešno, odvisno od avtorjeve trenutne aktualne ustvarjalne prizadetosti. Pri večjih smo jo sicer pogrešali — kajti čas postavlja prehitro dimenzijo (pozabe).

Zamenjalno medrepubliško razstavo (slovenska je bila 1968 v Beogradu) je pripravil beograjski muzej sodobne umetnosti, ki je z eksponati SODOBNEGA SRBSKEGA SLIKARSTVA, KIPARSTVA IN GRAFIKE napolnil skoraj vse zgornje prostore Moderne galerije. Dejansko smo bili lahko priča antologiji povojnega razvoja srbskega likovnega izraza, pri čemer smo spoznali predstavnike

najstarejše in najmlajše delujoče generacije, predstavnike, od katerih najboljše sooblikujejo vrh jugoslovanske in tudi evropske umetnosti.

Upoštevaajoč formalno razdelitev, bi v okviru predstavljenega slikarstva opozorili predvsem na širok dimenzijski razpon od intimizma in ekspresionizma do poparta in novega realizma, pri čemer so posamezniki popolnoma jasno profilirali — z ozirom na svoj zreli ustvarjalni trenutek. Posebno mesto je zavzela beograjska fantastika, nadrealizem današnjih dni, ki je izšel iz vrste znanih risarjev ter dosegel v mladih umetnikih, kot sta Dada Veličković, ki oba praktično delujeta v Parizu, najkvalitetnejši in up-to-date vrh. Temperament, ki združuje slikarsko in risarsko veščino s fantastičnimi idejnimi dimenzijami, hkrati pa omogoča, da se uspešno aplicirajo na ideološko angažirani plan sedanjosti — to je značilnost te izrazno najmočnejše zvrsti.

Elementi abstrakcije, zlasti konstruktivne, niso našli odmeva sredi celotne poetične, emocionalno nabite konstalacije. Posamezni primeri v plastičnem izrazu (in delno v risbi) so tako osamljeni v tem smislu.

Risba in grafika, zlasti najnovejša, pa spet funkcionira v najširših kvalitativnih dimenzijah — sproščena in hkrati izrazna, morda tudi na račun tehnično popolne izvedbe.

Srečanje s tako širokim konceptom sodobnega srbskega likovnega izraza je pomemben dogodek v našem kulturnem prostoru. Slikarki **VIDA FAKIN** in **ALENKA GERLOVIČEVA** sta se deloma retrospektivno, predvsem pa z novjšimi deli, predstavili v tem pisanem vrvežu v Mestni galeriji. Gerlovičeva se je v zadnjih treh letih prepričljivo angažirala v naturalističnem obravnavanju krajine, pri čemer pa ji gre predvsem za predstavitev strukture, formata in plasmaja izbranega motiva v prostor — med morjem, horizontom in kopnim. Za večjo transpozicijo teži Fakinova, ki je skušala stopnjevati ubrani, razpoloženski ritem gorenjskih predelov s postavitvijo antropomorfnega poljskega strašila v prvi plan. V današnji fazi je le-to doživelo tudi metamorfozo v nadrealističnem, maxernstoyskem formalnem okviru, pri čemer pa se je dogajanje — tisto očitno in tisto zadaj, za sliko — preveč zreduciralo na zgolj ekspresivni poudarek v prvem planu.

Obe viziji imata torej svoje pomankljivosti, ki so, če že ne danes, pa lahko v prihodnosti, usodne za dosego bistva izrazne stopnje obeh slikark.

A. Bassin